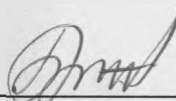

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра соціально-гуманітарних і правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 _____ Наталія БЛЕНДА
«29» _____ 08 _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ ТА СОЦІОЛОГІЯ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D7 Торгівля

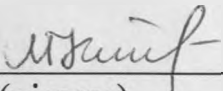
Освітня програма: Торговельний бізнес

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія та соціологія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності: D7 Торгівля освітньої програми Торговельний бізнес. Умань: Уманський НУ, 2025. 17 с.

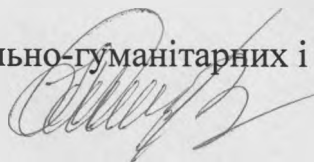
Розробник: *Костюк М.В.*, к. і. н., доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

(підпис) Майя КОСТЮК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол № 1 від «19» серпня 2025 року

Завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін
доцент

Людмила МАШКОВСЬКА

« 19 » серпня 2025 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від « 29 » серпня 2025 р. № 1.

Голова Руслан МУДРАК

« 29 » серпня 2025 року

© УНУ, 2025 рік

© М. В. Костюк, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -4	Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право	Обов’язкова	
	Спеціальність: D7 Торгівля		
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів - 2		1	1
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		1	1
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних-2,2 самостійної роботи студента-3,7	Освітній рівень: <u>перший (бакалаврський)</u> Освітня програма Торговельний бізнес	30	8
		Семінарські	
		30	4
		Самостійна робота	
		60	108
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу. Метою вивчення курсу є сприяння здобуттю студентами знань про основні закони виникнення суспільства; причини суспільних та природних змін; загальнолюдські цінності та їх структура, розкриття шляхів використання отриманих знань для вирішення проблем суспільного розвитку.

Завдання навчальної дисципліни «Філософія та соціологія» проаналізувати основні закони розвитку природи та суспільства, виявити причину природних та суспільних змін, дослідити загальнолюдські цінності, навчитись використовувати отримані знання для вирішення проблем суспільного розвитку.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні курсів бакалаврського рівня вищої освіти: «Ділова українська мова «Іноземна мова», «Історія та культура України»

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння предметів шкільного курсу історії України. **Постреквізити.** «Філософія та соціологія» предметно інтегрується з дисциплінами «Ділова українська мова «Іноземна мова», «Історія та культура України»

Вивчення навчальної дисципліни «Філософія та соціологія» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Торговельний бізнес» спеціальності D7 Торгівля галузі знань D Бізнес, адміністрування та право (табл. 1).

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Філософія та соціологія»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПРН10	Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ЗК 12	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПРН9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави
СК 1	Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, та торговельної діяльності.	ПРН1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Філософія та соціологія», наведено в табл. 2

Таблиця 2

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Філософія та соціологія»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійній діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень.	Тематичні, проблемні лекції; практичні і семінарські заняття із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів, вирішення професійно-орієнтованих задач, розв'язання конкретних ситуацій; інтерактивні заняття; індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, науково-дослідних робіт; консультації з викладачами, самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль – екзамен.
1.2	Критичне осмислення основних принципів, теорій, методів і понять у навчанні і професійній діяльності.		
2	Уміння/навички:		
2.1	Розв'язання складних,	Тематичні, проблемні	усне опитування,

	непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах діяльності та навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів..	лекції; практичні і семінарські заняття із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів, вирішення професійно-орієнтованих задач, розв’язання конкретних ситуацій; інтерактивні заняття; індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, науково-дослідних робіт; консультації з викладачами, самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.	тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль – екзамен
3	Комунікація:		
3.1	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, контрольна (модульна) робота підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, контрольна (модульна) робота підсумковий контроль

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Філософія та соціологія»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань,

		через Moodle	підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль – екзамен
ПРН9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, рольові ігри, мозковий штурм.	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль – екзамен
ПРН10	Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, рольові ігри, мозковий штурм.	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль – екзамен

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Світоглядні, методологічні та історикотеоретичні основи філософського . Історія філософії

Тема 1. Філософія, її гуманістичний смисл та призначення

Визначення філософії. Філософія та філософствування. Первинне розуміння філософії. Особливості філософського підходу до світу. Особливості філософського пояснення світу. Духовні та соціальні чинники ставлення філософського світогляду. Призначення філософії.

Тема 2. Філософські ідеї Стародавнього Сходу та епохи Античності

Виникнення філософської думки у країнах Стародавнього світу. Зародження основних парадигм осмислення людини та світу. Філософія

Стародавнього Сходу. Давньоіндійська філософія: Веди, Упанішади, філософія лоаяти (чарваки), джайнізму, буддизму, міманси, веданти. Філософські школи у Стародавньому Китаї: конфуціанство як етикополітичне й релігійно-ідеалістичне вчення, даосизм (Лао-цзи). Проблема людини у філософії та культурі Стародавнього Сходу. Особливості розуміння філософії в античну добу. «7 мудреців» античності. Мілетська натурфілософія: Фалес, Анаксимандр і Анаксімен. Пошук субстанціональних основ речей в період «ранньої класики». Діалектика Геракліта. Досократики: магія чисел Піфагора, «стихії» Емпедокла, Анаксагора. Метафізика елеатів. Релятивізм софістики. Філософія Сократа. Атомізм Левкіппа-Демокріта, Лукреція Кара. «Ейдоси» Платона. Неоплатонізм. Енциклопедизм Арістотеля. «Атараксія» скептиків. Фаталізм стоїків. Школа Епікура. Римська філософія: епікуреїзм, стоїцизм, еклектизм

Тема 3. Філософські погляди Середньовіччя, епохи Відродження та Нового часу

Середньовічна філософія: періоди і основні проблеми. Своєрідність християнської середньовічної філософії. Апологетика: віра і розум. Патристика: отці церкви, основні ідеї, значення для історії філософії. Основні ідеї і проблеми патристики і схоластики. Суперечка номіналістів і реалістів про універсали. П'єр Абеляр. Ерігуена. Дуне Скотт. Вільгельм Оккам. Ансельм Кентерберійський. Августин Блаженний. Фома Аквінський. Арабська філософія. Загальна характеристика філософії епохи Відродження: основні ідеї та персоналі. Філософія гуманізму (Данте Аліг'єрі, Франческо Петрарка, Піко делла Мірандола, П'єтро Помпонацці, Монтень). Предмет дослідження, світогляд, натурфілософія епохи Відродження (Микола Кузанський, Бернардино Телезіо, Джордано Бруно, Парацельс, Копернік, Кеплер, Галілей). Філософія політики: ідеологія централізованої держави і теорія природного права: (Нікколо Макіавеллі, Жан Боден) та утопічний соціалізм (Томас Мор, Томаззо Кампанелла) Західноєвропейська філософія Нового часу та її особливості. Проблема методу у Новий час. Особливості пізнавальної проблематики філософії Нового часу. Матеріалістичний сенсуалізм Ф.Бекона, Гоббса, Локка. Раціоналізм Р.Декарта, Б.Спінози, Лейбніца. Проблема субстанції у Новий час. Суб'єктивний ідеалізм Д.Берклі та Д.Юма. Просвітництво як течія філософії Нового часу. Енциклопедична філософія Просвітництва: Д.Дідро, П.Гассенді, Ш.Монтеск'є, Вольтер, Руссо. Проблема людини у філософії епохи Просвітництва. Метафізичний матеріалізм та атеїзм (Ламетрі, Гольбах, Вольтер, Дідро, Гельвецій, Руссо). «Трагічний оптимізм» «філософії серця»: Паскаль, Лабрюйєр, Ларошфуко. Німецька класична філософія.

Тема 4. Філософія XX-XXI ст. Філософська думка в Україні

Некласична філософія кінця XIX - початку XX ст.. «Філософія життя»: генеза та проблемне поле. Суб'єктивний ірраціональний волюнтаризм: «світ як воля» Шопенгауєра, «Одиничний» К'єркегора, «воля до влади» Ф.Ніцше. Марксистська філософія. Проблема відчуження. Діалектичний та історичний матеріалізм. Діалектика природи. Радянська філософія. Сучасна марксистська філософія Основні тенденції розвитку сучасної західної філософії. Найбільш впливові напрямки сучасної філософії. Екзистенціальна філософія та її різновиди. Психоаналіз та неофрейдизм. Філософська антропологія: основні концепції. Еволюція релігійної філософії XX-XXI ст.. Філософія науки і проблема нового тлумачення ролі науки і мови.

Особливості формування та основні етапи розвитку української філософії. Міфологія стародавніх слов'ян. Духовні витoki української філософської культури. Філософська думка на теренах України після розпаду Київської Русі. Розвиток філософських ідей в Україні у ХУІІІ-ХІХ ст. Г.С. Сковорода. Києво-Могилянська академія. П.Юркевич, Т. Шевченко, І. Франко. Філософія в Україні в ХХ ст. Богопошукувачі (О.М.Бердяєв, В.І.Вернадський. Історія української філософії у працях Д.Чижевського. Сучасна Українська філософія: основні теми досліджень. Методологія науки (С.Б.Кримський, М.В.Попович, П.Ф.Йолон). Аналіз категоріальної структури світогляду (В.І.Шинкарук, О.І.Яценко, В.Г.Табачковський). Дослідженню вітчизняної історії філософії (В.С.Горський, І.В.Бичко, Г.А.Заїченко, Ю.В. Кушаков, П.Т.Гордієнко). Екологічна проблематика (М.М.Кисельов, В.С.Крисаченко, Н.М.Гардашук)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Загально-філософська проблематика: актуальні виміри філософської фундаментальності

Тема 5. Онтологія: реальність і буття

Основні терміни онтології. Поняття буття. Буття як буття. Буття і небуття. Буття і річ. Речевість як" змістова характеристика буття. Основні різновиди онтологій: монізм, дуалізм, плюралізм. Матеріалізм і матеріалістична діалектика. Вчення про субстанцію. Матерія і форма. Сутність та існування. Можливість і дійсність. Детермінізм і причинність. Просторово-часові характеристики буття. Концепції простору і часу. Філософське поняття руху. Рух і розвиток. Еволюція і революція. Прогрес і регрес. Культурні виміри прогресу. Буття духовного. Ідеальне. Свідомість і несвідоме, проблема їх існування. Структура свідомості. Самосвідомість. Свідомість і мова.

Тема 6. Філософський аналіз пізнання

Предмет гносеології і її методи. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Стихійне пізнання і його особливості. Здоровий глузд як основа теорії пізнання. Складники здорового глузду. Проблема походження або джерела пізнання: раціоналізм і сенсуалізм. Буття, охоплене людським пізнанням. Стихійне пізнання як онтологічне означення суб'єкта, атрибут його реального життя. Зовнішнє і внутрішнє сприйняття. Пригадування і пам'ять. Пізнання в поняттях. Пізнання а судженнях. Судження як носій логічної істинності. Умовивід як форма опосередкованого пізнання. Роль інтуїції в пізнанні. Інтелект і інтуїція. Поняття пізнання. Види знання. Повсякденне знання і його особливості. Повсякденне знання і повсякденна мова. Повсякденне знання у відношенні до наукового і філософського знання. Істина.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Соціологія

Тема7. Соціальна структура суспільства

Суть поняття суспільства. Основні компоненти суспільства як соціальної системи. Суперечності розвитку сучасного суспільства. Суть соціальних спільностей, їх різноманітність. Соціальні інститути в системі соціальних зв'язків. Функції соціальних інститутів, їх класифікація. Соціальний зв'язок, соціальна взаємодія. Соціальна структура суспільства. Соціальна стратифікація, її типи. Механізм стратифікації. Взаємозв'язок політичної нерівності і соціальної мобільності.

Тема 8. Особистість в системі суспільних зв'язків

Людина і суспільство. Соціальна природа людини. Сутність поняття "особистість". Особистість, індивідуальність та індивід. Типи особистості. Соціалізація: сутність поняття, механізми. Фази соціалізації: соціальна

[illegible]

Тема7. Соціальна структура суспільства	8	2	2		4	8	2	1		5
Тема 8. Особистість в системі суспільних зв'язків	8	2	2		4	8				8
Тема 9. Соціальні зміни та конфлікти	8	2	2		4	8				8
Всього годин	120	30	30		60	120	8	4	-	108

5.Теми практичних занять

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Змістовий модуль 1. Світоглядні, методологічні та історикотеоретичні основи філософського . Історія філософії		
1.	Тема 1. Філософія, її гуманістичний смисл та призначення	2	
2.	Тема 2. Філософські ідеї Стародавнього Сходу та епохи античності	4	
3.	Тема 3. Філософські погляди Середньовіччя, епохи Відродження та Нового часу	4	1
4.	Тема4. Філософія XX-XXI ст. Філософська думка в Україні	6	1
	Змістовий модуль 2. Загально-філософська проблематика: актуальні виміри філософської фундаментальності		
5.	Тема 5. Онтологія: реальність і буття	4	
6.	Тема 6. Філософський аналіз пізнання	4	1
	Змістовий модуль 3. Соціологія		
7	Тема7. Соціальна структура суспільства	2	1
8	Тема 8. Особистість в системі суспільних зв'язків	2	
9	Тема 9. Соціальні зміни та конфлікти	2	

	Разом	30	4
--	-------	-----------	----------

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Не передбачено навчальним планом		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Не передбачено навчальним планом		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Філософія, її гуманістичний смисл та призначення	4	8
2.	Тема 2. Філософські ідеї Стародавнього Сходу та епохи античності	8	14
3.	Тема 3. Філософські погляди Середньовіччя, епохи Відродження та Нового часу	8	15
4.	Тема 4. Філософія XX-XXI ст. Філософська думка в Україні	12	21
5.	Тема 5. Онтологія: реальність і буття	8	16
6	Тема 6. Філософський аналіз пізнання	8	13
7	Тема 7. Соціальна структура суспільства	4	5
8	Тема 8. Особистість в системі суспільних зв'язків	4	8
9	Тема 9. Соціальні зміни та конфлікти	4	8
	Разом	60	108

9. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом.

10. Методи навчання

В рамках вивчення дисципліни використовуються наступні методи (технології) навчання:

Традиційні методи (технології) навчання:

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами очності та демонстрацією дослідів. Лекція покликана формувати в студентів основи знань з певної наукової галузі, а також визначити напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з відповідної навчальної дисципліни.

Семінарське заняття – це колективний науковий пошук певної навчальної проблеми і шляхів її ефективного розв'язання. Учасники заняття аналізують проблему, виявляють причинно-наслідкові зв'язки, висувають шляхи її оптимального вирішення, відповідають на запитання і дискутують. Проводиться, як правило, зі студентами, які мають відповідну підготовку й досвід самостійного вивчення складних наукових і практичних проблем

Індивідуальні заняття – передбачають створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів, які виявили особливі здібності в навчанні та здібності до науково-дослідної роботи і творчої діяльності. Індивідуальні заняття, як правило, проводяться у позанавчальний час за окремим графіком, складеним кафедрою з урахуванням потреб і можливостей студента.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

У процесі самостійної роботи студенту необхідно вивчити за допомогою рекомендованої літератури весь матеріал, передбачений програмою курсу.

Інноваційні методи (технології) навчання:

Проблемні лекції – направлені на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються тим, що коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами; увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекції студентам даються питання для самостійного розмірковування, проте лектор сам відповідає на них, не чекаючи відповідей студентів. Система питань у ході лекції має активізуючу роль, спонукає студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Мозковий штурм – метод розв'язання невідкладних завдань за дуже обмежений час, суть якого полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів та послуг.

Рольові ігри – форма активізації студентів, за вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Ділові ігри – метод імітації (наслідування, відображення) прийняття управлінських рішень у різноманітних ситуаціях шляхом гри (програвання, розігрування) за правилами,

що вже існують або розробляються самими учасниками. Він реалізуються через самостійне вирішення студентом поставленої проблеми за умови недостатності необхідних знань, коли студент змушений самостійно опановувати новий зміст або шукати нові зв'язки у вже засвоєному матеріалі.

Дистанційне навчання

Дистанційне навчання – індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Дистанційне навчання в Уманському НУ здійснюється відповідно до положення «Про систему управління навчанням moodle Уманського національного університету»
<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-sistemu-upravlinnya-navchannyam-Moodle-Umanskogo-NUS.pdf>

Дисципліна «**Філософія та соціологія**» для дистанційного навчання розміщена на платформі «MOODLE <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1528>

11. Методи контролю

Вид роботи	Характеристика контролю
Письмове опитування (у. т. ч. реферативне повідомлення, есе)	Здобувачі дають лаконічні відповіді на питання, передбачені під час вивчення курсу письмово, або у вигляді реферативного повідомлення, або у вигляді есе. Оцінюванню підлягають правильність та конкретність відповіді на поставлене питання на основі базової та допоміжної літератури.
Усне опитування	Здобувачі дають відповіді в усній формі на питання, що винесені на практичні заняття та самостійне опрацювання. Оцінюванню підлягають правильність та конкретність відповіді на поставлене питання. Позитивним є лаконічність та переконливість під час відповіді.
Тестування	Проводиться письмово або за допомогою системи дистанційного навчання MOODLE https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1528 Передбачає вибір однієї правильної відповіді на конкретне питання.
Активність під час обговорення	Оцінюванню підлягають частка участі здобувача у вирішенні колективного завдання, активність, вмотивованість та креативність під час обговорення проблемних питань.
Прояв лідерських якостей	Оцінюванню підлягають прояви лідерських якостей, які полягають у здатності генерувати нові ідеї; панорамність мислення; здатність до самоаналізу; здатність працювати в колективі; відповідальність за виконання завдань; потреба в досягненні позитивного результату.

12. Розподіл балів, які отримують студенти.

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100 бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю). Встановлюється, що при

вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати 30 балів, що і сумі і дає 100 балів.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях, оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття і самостійне опрацювання.

Система оцінювання активності роботи:

а) відповідь з питань семінарів – 0-5 балів.

б) презентація питань, винесених на самостійне опрацювання – 0-4 бали.

в) змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів – 0 - 1 бали.

При контролі виконання самостійних завдань оцінці підлягають написання та презентація рефератів (есе) Система оцінювання самостійних завдань (з градацією 0,2 балів):

д) підготовка та презентація реферату (есе) – 0 – 4 бали.

Модульний контроль з дисципліни «Філософія та соціологія» здійснюється у формі тестових завдань.

Тестові завдання. На кожний модульний контроль виноситься 2 варіанта тестових завдань, кожен з яких містить 20 тестів. За 1 правильно вирішене тестове завдання студент отримує 0,5 бали за модульний контроль I і 0,5 бали за модульний контроль II. Тобто за 20 правильно вирішених тестів модульний контроль I – 10 балів, модульний контроль II – 10 балів. модульний контроль I – 10 балів, модульний контроль II – 10 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при формі контролю «екзамен»

Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання

			Поточний модульний контроль										Додаткові бали	Підс. контроль (екзамен)	Сума
			ЗМ1						ЗМ2						
	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Модульний контроль 1	Т7	Т8	Т9	Т10	Модульний контроль 2		30	100
Сума балів	5	5	5	5	5	5	8	5	5	5	5	8	4		
Семінар. зан.	3	3	3	3	3	3		3	3	3	3				
Сам. Роб.	2	2	2	2	2	2		2	2	2	2				

Розподіл балів, які отримують студенти заочної форми навчання

			Поточний модульний контроль	К/Р	Підс. контроль	Сума
--	--	--	-----------------------------	-----	----------------	------

	ЗМ1								ЗМ2						
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Пк Зм 1	T7	T8	T9	T10	Пк Зм 2			
Сума балів	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	30	100
Семінар. зан.	3	3	3	3	3	3		3	3	3	3				
Сам. Роб.	2	2	2	2	2	2		2	2	2	2				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Костюк М. В. Філософія та соціологія: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів неспеціальних факультетів усіх форм навчання. Умань. 2025. 46 с.

Костюк М. В. Філософія та соціологія: методичні рекомендації до практичних занять студентів неспеціальних факультетів усіх форм навчання. Умань. 2025. 26 с.

Сторінка курсу <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1528>

14. Рекомендована література Базова

1. Бліхар В. Філософія. Ужгород: Говерла, 2021. 440 с.
2. Баранник М. Лекції з філософії. Київ: Ліра-К, 2022. 166 с.
3. Вільчинський Ю. Філософія. Київ: КНЕУ, 2019. 368 с.
4. Гнатюк Я. Аналітика філософії. Київ: Кондор, 2020. 236 с.
5. Губерський Л. Філософія. Київ, 2018. 624 с.
6. Еко У. Історія філософії. Античність і Середньовіччя. Київ, 2021. 555 с.
7. Запорожченко О.В. Навчальний посібник з філософії з завданнями та тестами. Ізмаїл: РВ ІДГУ, 2019. 256 с.
8. Карівець І. Актуальні проблеми філософії XX – XXI ст. Львів, 2021. 321 с.

9. Рябініна О. Філософія. Харків, 2021. 286 с.
10. Симоненко С. Основи філософії. Київ: Центр навч. літератури, 2019. 412 с.
11. Шепетяк О. Філософія. Київ: Місіонер, 2020. 784 с.

Допоміжна

1. Ворбертон Н. Коротка історія філософії. Київ: Наш формат, 2023. 224 с.
2. Горак Г. І. Філософія: Курс лекцій. Київ, 2018. 235 с.
3. Причепій Є. Філософія. Київ: Академвидав, 2018. 592 с.
4. Темплтон Д. Всесвітні закони життя. Київ: Наш формат, 2021. 600 с.
5. Нестеренко В. Г. Вступ до філософії і онтологія людини. Київ, 2019. 326 с.
6. Щерба С. Філософія. Київ: Кондор, 2018. 315 с.
7. Kostiuk M. Levko Platonovych Symyrenko: touches to the portrait. Часопис української історії. К., 2021. Вип. 44. С. 58-67.
8. Kostiuk M. Scientific achievements of I.M. Yermeyev – a significant contribution to the development of the national plant breeding. Society. Document. Communication. Соціум. Документ. Комунікація. зб. наук. праць. Переяслав: ФОП Домбровська Я.М., 2023. Вип. 18. С. 102 – 121.
9. Kostiuk M. Development of agricultural research institutions in Cherkasy region at the beginning of the xx century. (to the 70th anniversary of the Cherkasy region formation). Часопис української історії. К., 2024. Вип. 49. С. 98 - 108.

11. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-1823/>
2. Сторінка курсу <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1528>
3. Наукова бібліотека УНУ - <http://libraru.udau.ua/>
4. Філософія — Вікіпедія <https://ru.wikipedia.org/wiki/>
5. Філософія - ua-referat. ua-referat.com/
6. Філософія Навчальні матеріали онлайн pidruchniki.com/filosofiya

17. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Філософія та соціологія» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

Визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. При цьому визнання результатів проводиться у семестрі, який передуює семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни.

18. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Філософія та соціологія», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, практичних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

19. Зміни у робочій програмі 2025 р.

Навчальна дисципліна читається вперше